

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Slovani in konfesionalne predloge.

O tem predmetu piše češki organ „Nation“ sledeči članek:

„Konfesionalne postavbe imajo za slovanske poslance v rajhsratu poseben pomen. Vprvič je zdaj priložnost, da se za slovansko-avstrijske narode praktično potegnejo. Več kakor poltretje stoletje so vegetirali slovanski narodi v Avstriji pod jezo nasprotnih reformacij v omotici. V narodnem obziru k smrti obsojeni, izgubili so ne le popolno državno samostalnost, nego so nevedoma držali iz politične sužnosti fevdalne države v še bolj teročo služnost velikodržavnega absolutizma in tako ob enem vedno bolj in bolj pod teški jarem popolne duševne odvisnosti od rimske samosilne cerkve. Upor olikanega absolutizma za Marije Terezije in Josipa II. proti rimskemu, duha in omiko morečemu despotizmu Slovane iz njihove letargije nij zdramil, kajti nij izšel iz intencij narodov, bil jim je popolno tuj in v narodnem obziru celo sovražen, pred vsem pa prekratek, da bi se bili nasproti idejam, ki jih je absolutizem diktiral, drugače obnašali, kakor pasivno. Zraven tega so se slovanski narodi preveč mešali in dražili s trkajočimi se narodnimi nasprotnostmi ob času vzbujanja, in z diktati, ki so samovoljno korakali prek njihovih historičnih pravic, da bi bili mogli njihovi vodniki in politikarji uže takrat na vse strani korektno postopati. Končno pa je to penjenje svobode tudi premalo časa trajalo, da bi se od navdušenih govorov v parlamentu prišlo do dejanja. Čas zorenja za pozitivno stvarjenje še nij prišel, zato se nij moglo pokazati čelo rimski

cerkvi. A zdaj, ko po več kot četrstoletnem političnem tavanju moč idej od zgoraj do spodaj, od trona do zadnjega volilca vse tišči v meje časa primerne, svobodnega razvijanja, — zdaj, ko je vlada v popolnem somišljenju s krono in njeno sankcijo, kakor tudi z intencijami večine svobodomiselnih Slovanov, — končno v soglašani z duhom časa začenja kazati rimskopapeževi cerkvi položje, katero jej gre v modérni državi: zdaj se po več kot po poltretjestoletni pavzi pozivljajo slovansko-avstrijski narodi, naj po svojih zastopnikih nasproti stopijo proti papeževi cerkvi. V tem leži pomén onih predlog, ki so se prinesle 21. januarja t. l. v državni zbor.

Kako pa naj se obnašajo slovanski poslanci nasproti tem predlogam? Naj le malo pogledajo v lastno zgodovino, pa se jim bo takoj ponudil korekten odgovor na óno vprašanje, namreč natanki spomin na to, kak vpljiv je papeževa cerkev, kak vpljiv so izvrševalci njenih črnih namérimeli na skupno življenje vsakega avstrijskega slovanskega národa posebe. — Našli bodo, da so bile enkrat daleč doli v jugu slovanske Atene, ki so se od srede XIV. veka dalje kot svetla zvezda svetile na nebu omike zaradi cvetja ved in umetelnosti, od polovice XVII. veka pa so materijelno in duševno ginile, tako da životarijo denes le še kot nepomembno morsko mestice, od katerega svet samo toliko vé, da se mu Dubrovnik pravi. Slovani bi bili od tega mesta kot kulturnega središča prve stopinje gotovo najolikejše prebivalci in gotovo gospodarji balkanskega polotoka postali. Toda Dubrovnik — današnja Ragusa — se je moral zriunit nazaj v

„zveličavno“ naročje papeštva, makari če je imel poginiti. Dalmatinski Slovani torej lahko vidijo, kam jih je spravil Rim.

Kaj pa Slovenci v Istri, na Furlanskem, Koroškem, Kranjskem in Štajerskem? Njih po Trubarjevem trudu komaj rojena narodna duševna omika se je po jezuitih in njih glavi škofu Hrenu nazaj pahnila na ono nizko stopinjo, na kateri je bila pred letom 1550. Kálslovenskega slovstva se je uničil na grmadi nasprotnih reformacij, in s tem se je slovenski narod za dve stoletji dalje uklenil v jarem duševne služnosti.

Zgodovina Rusinov pa je martirij, kateri so katoliško-fanatični Poljaki prouzročili s tem, da so jezuvite na Poljsko poklicali, ki so grško vero pritiskali. 500 let je uže minulo in Rusini so zaradi papeževe cerkve na nižji stopinji omike, kakor so uže bili. — Kaj pa Poljaki? Odpri katerega poljskega zgodovinarja hočeš, vsak ti pové, da so razred in razdeljenje Poljske jezuviti ob času nasprotnih reformacij prouzročili. Pod vlado jezuita in poprejšnjega kardinala kralja Ivana Kazimira se je odtrgala Ukrajna od Poljske, Poljaki so izgubili posestva ob Dniepru, in gospodarstvo čez Kiev. Kakih sto let pozneje je Poljska zginila z evropskega zemljevida. Isto tako je pri Čehih. Za Husovo reformacijo se je papeževa cerkev maščevala s tem, da je poteptala ne samo protestantizem, nego tudi državno samostalnost.

Vsi Slovani v Avstriji bodo v svoji zgodovini našli taisti faktum: da je Rim, da so jezuviti in jezuitovci, na vso moč ovirali in ovirajo še zdaj vsako svobodno razvijanje.

Listek.

Spéče jezero.

(Novela, francoski spisal Lucien Biart, posl. Dav. Hostnik.)

(11. nadaljevanje in konec.)

Ko nosilci začno iti, potegne vroča sapa čez mesto. Strašanski jug se je končno strgal z verige, pometaje prah in listje od Vera-Cruza proti Puebli. Ko pride donna Lorenca v oranžev gozd, je ura ravno enajst bila po kordovanskih stolpih. Največja drevesa so se pripogibala. Še strašnim hruščanjem so veje padale raz nje. Žgeči vihar, katerega se po mehikanskih obalah tako bojé, kakor orkana, je tulil po zraku ter rinil pred soboj oblake prahu, perja in vej.

Ko donna Lorenca stopi v svoje stanovanje, se ne razpravi. Še zapovedujočim glasom reče, naj se ji prineseti dve sveči, ter pokliče vse mestice, ki jih je imela za postrežbo.

— Tukaj-le ostanite, reče ter jim pokaže kot v dvorani. Naj slišite, kar hočete, naj se zgodi, kar hoče, nemate se mi geniti.

Mlada žena je začela hoditi burno sem ter tja po nezmerni sobi; bila je kakor lev v kletki. Na lepem obličji se ji je kazala bolest, ustna je imela stisnena, oči, v enomer srpo gledaje, so bile ravnoko večje. Njene služabnice je nijso še take videle. Stisneno bojazljivo druga k drugi so gledale svoje zapovedovalko, ko je hodila sem ter tja, ter se samo vstavila, ko je vihar v dolini strašan kup listja zasukal v zrak, ter potlej okolo antiškega stanovanjšča zatulil.

Vkljub orkanu gre kreola na balkon. Nebo je bilo višnjevo, luna je ravnokar zginila. Luč zvezd, ki je v tropičnih krajih bolje intenzivna, je sijala po majhni dolini. Ko sapa neha, nastane globoko molčanje. A kmalu se iz horizontovih globočin začuje zamolklo kričanje, kakor bi tam v daljavi tisoč žalostnih glasov javkalo. Kričanje postaja večje, se bliža, doseže največjo stopinjo. Človek bi

dejal, da je bilo to enako upor, kjer se med vpitje meša javkanje.

Ta hrup je tekkel po trati pred haciendo. Drevesa so pokala, hiša se tresla neprenehoma, tu pa tam je zakričal kak orel, katerega je vihar z gnezdrom vred vrgel v nočno temo.

Donna Lorenca začuti, da so se jej tla pod nogami stresla. Pa se je tudi res potresla zemlja, kakor se zgodi v tropičnih deželah čestokrat, ako oni strašni orkani razsajajo. Zasliši se glas, kakor bi se valovi trkali. Pogled kreole se instinktivno obrne proti dvema palmama; perje teh dveh lepih dreves je posnemalo ječanje umirajočih valov. Donna Lorenca se obrne proti jezeru. Kako se zavezame ko vidi, da je jezero, katerega zrkala sicer nij vpognil njen orkan, vse penasto in da oplakuje trato.

— Ah, vsklikne mlada ženska ter se prime z obema rokama za prsa, povsodi je denes viharo!

In izgovorivši te besede si strga ovratnik

Proteklost tedaj zastopnikom avstrijsko-slovanskih narodov v rajhsratu jasno kaže, kaj imajo storiti, da se to pogubno zaviranje zatare.

Za narode namreč ne velja samo Ben-Akibin izrek: „Vse je uže bilo“, nego velja tudi svarjenje njih lastne kakor svetovne zgodovine, da se, morebiti v obliki drugače, a v bistvu enako vse lahko povrne, celo morilna protireformacija od 1620—48, celo Torquemadova sveta inkvizicija, ki je v letih 1483—98 požgala nad 9000 ljudi, da, celo grmade, na katerih bodo goreli Hijeronimi in Husi. Tedaj pozor, pozor!

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 20. februarja.

Pravosodni *minister* je v dotičnem odseku v imenu vlade izjavil se proti odpravljenju posilnega legaliziranja, rekši ob enem, da more vlada v tem le male olajšice privoliti.

Češkimi poslancem za državni zbor je — kakor v Pokroku beremo — predsednik Rechbauer poslal poziv, naj v državni zbor vstopijo, ali pa nevstopanje opravičijo. — Riegrova in Palackega spomenica o pasivni politiki, ki je izšla pred zadnjimi volitvami in je bila konfiscirana, bila je tudi pri višji sodnji spoznana „krivo zločina kaljenega miru“.

Hrvatski „Obzor“ nasvetuje oger-skim Srbom in Rumunom drugo taktiko, namreč, naj opuste strastno postopanje. „Obzor“ piše: Postane li jednoč uvjerenje obće i jako, da nemagjarski narodi, sebi prijatelji, nisu neprijatelji Ugarskoj, ostalo će se samo sobom razviti i skladiti. Ako je ovo istina, a čini nam se da jest, onda će biti istina, da se dosedanja taktika mora sasvim preinačiti. Nam bi žao bilo, ako se potvrdi glas, da politički i literarno najizobraženiji zastupnik Aleksander Močonj ostavlja sabor nenadajuć se dobru od sadanjih svojih drugova. Onda po gotovo nebi bilo nit najmanjega uvažjenja prama saborskoj opoziciji narodnosti. Od Miletićeva rodoljubja, pošto je donielo toliko žrtava, može se očekivati, pače zahtievati najveća žrtva, da sadje sa svoga vidika, ako to ište probitak srbskoga i ostalih nemagjarskih naroda. Jedni ljudi nisu za sve faze u promjenljivoj životu države, kano što je Ugarska. Na njegovih prsih odgojilo se je dosta rodoljuba, da u drugom obliku mogu nastaviti rad oko njegova cilja — oko sreće naroda. Tim nebi njegova slava potamnila,

nego bi još ljepše prosjala. — Agitator i državnik nije jedno te isto. Svaki ima svoju ulogu, pa ako si podiele posao, jedan će drugoga pomagati na korist svoga naroda; ako li pako pomrse jednu ulogu s drugom, mučiti će narod bez izgleda na sretniju budućnost.

Hrvatska dežela se vedno naprej čisti od unijonističnih elementov. Za velikimi župani odletujejo mali, in se nadomeščujejo z narodnjaki.

Vnanje države.

Na *Srbskem* je pred kratkim prišel na dan komplot, kateri je težil po tem, da bi se knez Milan prepodil, in da bi se srbske pokrajine ogerske anektirale. Na glavi zaroti je bil artilerijski kapetan v Belgradu, in uredniki nekega kragujevškoga lista. — Angleškim Times se telegrafira, da zidate Srbija in Rumunija na velike finan-cijelne zadrege v Turčiji. Pišejo, da se v Belgradu in Bukrešu namerava porti dati velikih svot, da ona nasproti podeli večjo neodvisnost. Ali so res Slovani na balkan-skem polotoku obupali na meč — unuki črnega Jurja si hočejo s srebrom kupiti svobodo.

V *francoski* zbornici pride na vrsto interpelacija Gambette. Glasovanje o tej interpelaciji bo pač pokazalo, da-li so vse govorice, ki se tičejo protivnega držanja legi-timistov in bonapartistov proti sedanjemu kabinetu resnične, in ali se bosta res centra zedinila. Ko se bode to vprašanje rešilo, se odloži zasedanje komore za dva meseca. V komisijo trideseterih je za sestavljenje poročila o novi volilni postavi voljen Bathie, pomočniki so mu Dufaure, Combier in de Meaux.

16. marca bo princ Lulu polnoleten. Neki komitej je razposlal pozive na vse de-partemente, v katerih pozivlje bonapartiste, naj omenjeni dan v Chislehurst gredo. To obiskovanje, pravi Korzán Arrighi, ima biti znamenje hvaležnosti za preteklost, in za-upanja za bodočnost.

V *nemškem* državnem zboru je pri debati o protestu alzasko-lotarinskih pos-lancev govoril Teutsch: „Nemčija je pri aneksiji prezrla pravne meje olikanega naroda. Mi smo sem poslani, da izrazimo svojo vdanost proti francoski domovini in vas, ker ste tako nasilno rav-nali, ne moremo kot brate pripoznati. Nem-čija je z aneksijo naredila največjo politično napako. Kaj vam prinese prihodnja bodo-čnost? Nove vojske, nove žrtve. Pustite nas, da si bodočnost sami določimo in sprejmite naš predlog“. Pri glasovanju so za predlog bili Poljaki in socijaldemokrati. Alzasci in Lotaringi so pri glasovanju sedeli.

Na *Angleškem* so zunaj dveh vo-litev na Irskem vse končane. Konservativci imajo večino 54 sedežev. Pri tem pa so irski home-rulerji med liberalce šteti, premda bodo v irskem vprašanji enako proti kon-servativcem kakor proti liberalcem. — Kra-ljica je Gladstoneovo demisijo sprejela, in je Disraelija poklicala, da bi sestavil kabinet pod svojim vodstvom.

Dopisi.

Iz Dunaja 18. febr. [Izv. dop.]

Štirideset dni pustnega časa je srečno pre-stanih in denes na pepelnico si lahko vpe-pelimo glave in pri „arenkih“ in pivu s Pre-širnem zdihujemo: o predpust! Sicer pa se je letošnji predpust tukaj precej slabejše kazal od lanskega in trgovci, gostilničarji, frizerji, fjakarji, posebno cela demi-monde toži, da letos nij bilo pol toliko zaslužka, kolikor lani. Nesrečni krah!

Tudi državnemu zboru se je poznal pustni čas. Od 300 poslancev je bilo samo kakih 150 do 160 pri sejah. Imenitnejše svoje delo začne z debato o državnem proračunu in o konfesijonelnih postavah. V tem imajo odbori in odseki posvetovanja o mnogih in različnih vladnih in drugih pred-logih. Odsek, ki ga je v ta namen konfesi-jonelni odbor volil, izdelal je uže postavni načrt o obligatoričnem civilnem zakonu. V poslednji seji poslanske zbornice je bil izbran odbor za železniške predloge; v ta odbor je tudi Deschman prišel. Videli bomo, ali se mu posreči pridobiti Dolenjsko želez-nico. Po sedanjih vladnih predlogih bi Slo-venci nobene nove železnice ne dobili, ker niti predilska, niti loška, niti železnica Knit-telfeld-Zaprešič in Beč-Novi nijso našle mi-losti pred očmi trgovinskega ministra Ban-hansa.

Moravski poslanci so začasno vsto-pili v klub desnega centra pod Hohenwar-tom z nekimi pogoji glede klubovih pravil; a misel, ustanoviti posebni slovanski klub, s tem nij opuščena. V nekem shodu, ki so ga imeli moravski, slovenski in dalmatinski poslanci, bil je postavljen posebni odbor, kateri ima v dogovor stopiti z drugimi slovanskimi poslanci, da se s časoma osnuje slovanski klub. V ta odbor so bili izvoljeni dr. Pražak, dr. Mezničnik, dr. Razlag, dr. Vošnjak in

z vratu in ga praznovérno vrže proti je-zeru.

Donna Lorenca gre v dvorano. Njene služabnice so bile na kolenih. Molile so. Ona izvleče uro, da bi pogledala, koliko je; po-tem pa jo vrže ob tla, ter jo strastno pohodi.

— Pogini, reče, ker kažeš tako pro-kleto uro!

— Donna Lorenca gre zopet proti bal-konu. Ušesa poslušajo, nosnice se jej razte-zajo. Korak za korakom pada proti podobi svete devojke. Zdi se jej, da čuje vsredi javkanja vetra čuden krik, le za njo razum-ljiv. Bila je vsa osupnena in blede, prsa so jej rastla. Glas se začuje.

— Sveta devojka, vsklikne ter vzdigne lepe roke proti podobi, ti veš, da sem pravo imela.

Veter zatuli, vse zabrešči, potem pa se sliši turoben krik. Veter potihne. Ob bal-konove kamene začne rožljati meč. Služab-nice se vstopijo okolo donne Lorence, ko

zagledajo don Ludovika, vsega razmršenega, z mečem v roki.

Ko zagleda hidalgo ženske, vtakne okrvavljeni meč v mečnico.

— Čakala sem te, reče donna Lorenca s tresočim glasom. Čakala sem te, vedela sem, da me še ljubiš, in da prideš.

Donna Lorenca z razprostrtimi rokami plane proti njemu. Don Ludoviko odskoči.

— Jaz sem te čakala, reče še enkrat srčno. Želela sem, da bi ne odšel s to žensko. Nikdar bi ti ne bila tega odpustila. Ranila sem ti z ljubosumnostjo srce, a s tem sem le srečo branila.

Ta trenotek se doli na trati začuje sto-kanje, javkanje, klicanje.

— Francoz mrè, reče bojazljivo don Ludoviko.

Kreola plane proti svojemu soprogu, ga objame, ter ga strastno pritisne k sebi.

— Kaj deje, reče sennora z divjim, krutim veseljem, da me le ti ljubiš.

Wilson je odšla sama, zapuščena v tej strašni noči; v Mehiki je malo časa ostala. Don Ludoviko nosi na levem ramenu znamenje majhne rane. Na to rame se donna Lo-renca rada naslanja, celo takrat, kadar se z možem vred v kojki ziblje. Kar se tiče gospoda Alberta de Vieilleville, kateremu je hidalgo z mečem prodril prsi, predno je ta mogel vstreliti z revolverjem, otel mu je življenje doktor Bernagius iz Orizave. Ko je bil ozdravil je stopil v ladijo ter se pre-peljal v Evropo. Albert pripoveduje rad, kaj se mu je primerilo, in trdno misli, da ga je donna Lorenca ljubila. To je do-mišljija, katero je dosti drago plačal, da se ne sme zavidati zaradi nje.

Po strašni viharji noči je prišel krasen dan. Jezero se je znižalo. Vedno je plitvejšje, gotovo je našlo kak iztok. Speča voda bo zginila izmed rudečih skal, in z njo zgubi hacienda Santa-Rosa eden svojih čarov.

Konec.

Pavlinovič. Herman nij ud nobega kluba, spada tedaj tudi med „divjake“, kakor se klerikalnim listom ljubi, mladoslovenske poslance imenovati.

„Ruskaja osnova“, dijaško društvo, imelo je 16. t. m. večjo slavnost, h kateri so prišli rusinski poslanci. Eden teh mi je pravil, da je pri slavnosti govoril tudi neki slovenski dijak in da je njegov govor bil z veliko navdušenostjo sprejet od Rusinov. (Glej dopis v zadnjem listu od drugega dopisnika. Ur.) Škoda, da Rusini zgolj mržnje do Poljakov se skoraj vedno drže ustavovernih Nemcev; sicer so pa vrli rodoljubi in imajo zlasti do nas Slovencev velike simpatije.

Zanimalo bode slovenske bralce poizvedeti, da se tukaj v Beču dosti slovanskih knjig tiska; posebno marljivi so Bolgari. Singerjeva tiskarna je v poslednjem letu za 100.000 gold. bolgarskih knjig natisnila. Knjige so raznega zapopadka, deloma popularne za prosto ljudstvo, deloma tudi učena dela. Tukajšnji bogatini Bolgari požrtvujejo velikanske svote, da se po tiskani besedi širi omika med tlačnim njihovim narodom.

19. t. m. praznuje slavni učenjak, profesor Rokitsansky svoj 70. rojstni dan. Rokitsansky je rodом Čeh, kakor Škoda, Hebra in mnogi drugi učenjaki bečke univerze. Prav tem možem se ima bečka medicinska fakulteta zahvaliti, da slovi po cellem svetu. Bečko mesto je imenovalo Rokitsanskega za svojega častnega meščana, dijak mu napravijo veliko baklado, akademija znanosti posebno častno sejo; potem bode banket in sploh dobiva Rokitsansky od vseh strani priznanja svojih zaslug. Vse hvale vredno je, da se dostojno časti mož, kateri je vse življenje žrtvoval vedam in znanostim. Slava mu!

Iz Gorice 18. febr. [Izvir. dopis.] Hvala bogu! pokopali smo ga, brez velike svečanosti, očeta — pusta. Dež je zakrivil, da nij bilo kot običajno minola leta takomenovane „korze“. Ves dan je deževalo, tako, da nij bilo nikakor mogoče napraviti nikakoršnega slovesnega sprejema na čast pustu-norcu. Naši sladkarji so se bili vsi dobro preskrbeli s „konfeti“ nadejaje se lepega dobička, a žalibože njih up je šel po vodi; stali so na štacunskih durih, pobito in klaverno opazovaje črno-sive oblake, da-li je gde kaj jasnega znamenja. I mladim zaljubljenecem nij bilo dano vojskovati se, se ve da s „konfeti“, sé svojega srca izvoljeno. Zaman so šetale naše fletne šivilje „šartorelle“ po velicem blatu, čakaje svojih pustnih čestilcev, da bi je s „konfeti“ obsipovali. Sem ter tje je bilo videti kako umazano nedostojno opravljeno šemo, kar bi morala policija zabraniti. Zvečer je pa vse drlo v gledališče, zadnje pribežališče od pusta slovesno se posloviti. Tu je bilo vse polno: krasne dame po ložah; lepo okinčane maske so šetale, plesale, in zabavljale gospodom po parterji.

Slovenska čitalnica se sme letos po vsej pravici ponašati, da je imela najkrasnejši plese iz med vseh društev. Pri nobenem nij bilo tako srčno in veselo nego baš v slov. čitalnici; vsa druga društva so imela ali prearistokratične, ali pa predemokratične plese. Pri Slovencih je bilo pa vse bolj po domače. Neovrgljivo nam svedoči zadnji ples, nedeljo 15. t. m., kako nas Slovence, go-

riške gospe i gospodičine rade imajo. Omenjeni ples je v brilantnosti prekosil vse druge. Divno je bilo gledati lep venec zalih dam v jako mičnih toaletah; človek je pozabil vse pozemske nadloge mej zapelivimi obrazi krasnih gospodičin. Kadrilja se je morala zaradi tesnobe v treh kolonah plesati. I v postu bomo imeli zabave. Uže se pripravljajo naši vrli fantje za besedo 1. marcija; nadejamo se, da nam bode spet dano preživeti vesel večer v naši čitalnici. 6., 14. i 27. marcija bodo pa znanstvena predavanja, kar mislim, da se dosedaj v goriške čitalnici še nij pripetilo. Sploh, kakor je videti, letos ne bode dremala ko vlni, nego nadejamo se z združenimi močmi uspešnega napredka.

Domače stvari.

— (Občni zbor „glasbene matice“) bode dne 4. marca 1874 ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani. Vrsta govorov: 1. Ogovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev 20 odbor-nikov, katerih mora najmenje 12 prebivati v Ljubljani, in med njimi se zaznamuje posebnoprvo sednik in blagajnik. 5. Posamezni na sveti. Vsak glasuje in voli osobno, samovnanji družabniki smejo voliti pismeno.

— (Izpred sodnije.) Predvčeranjem se je imel zagovarjati pred ljubljansko deželno sodnijo ljubljanski trgovec Eduard Blažič in njegova sestra Karlina Petronija zaradi zločina goljufije. Blažič je namreč svoji sestri Karlini Petroniji zapisal vse svoje premoženje na škodo svojih upnikov, v znesku 17.205 gld. 17 kr. Državni pravdnik je zahteval, naj se Blažič obsodi na tri leta in njegova sestra Petronija na dve leti teške ječe. Blažiča je zagovarjal znani bramarbas med zagovorniki dr. Kozjek iz Gradca, Petronijo pa Brolich. Sodnija je obsodila Eduard Blažiča zaradi zločinstva goljufije po §§. 197 in 199 lit. f. na dve leti teške ječe, postrežno s postom vsak mesec, Petronija pa je bila za nekrivo spoznana. —o—

— (Na smrt obsojen.) Kranjska deželna sodnija v Ljubljani je predvčeršnjem pod predsedstvom deželnega svetnika Perko (votanti pak so bili dr. Rechbach, Božič, Klavžar in vitez Gariboldi) obsodila 30 let starega Italijana Petra Caprina, ki je svojega tovariša delavca Jožef Carraza ubil, zaradi zločina umora v smislu §§. 134 in 135 k. z. na smrt. Državno pravdnništvo je zastopal dr. Zupančič, obtoženca pak je zagovarjal dr. Moše. Ko se je okrivljencu oznani la sodba, se je začel bridko jokati in rekel, da nij nikdar mislil svojega tovariša umoriti. Zoper obsodbo je zagovornik napovedal priziv na višjo sodnijo. —o—

— (Samoumor.) V četrtek večer se je znani ljubljanski fotograf Funtek ostrupil. Uzrok samoumora je bilo to, ker se je sod-nijska obsodba zaradi lanskega poškodovanja čevljarja Pr. imela zanj neugodno izreči.

— („L. Ztg.“) popravlja našo dotično novico, da sose dozda štirje kompetenti za mesto deželnega živinskega zdravnika oglasili.

— (Tolovaji.) Na cesti v Gorenji vasi nad Škofjo Loko so ponočni lupeži napali 16. t. m. poštni voz, ki je pa srečno ušel.

— (Volitev župana.) Iz Šmártina pri Litiji se nam piše 19. t. m.: Včeraj 18.

februarija je bila pri nas volitev novega župana. Izvoljen je posestnik Knaflič. Mož od vseh čislán, in bode gotovo boljše, nego m klenburški luteran, ustavoverec Knut, ki, akoravno je pri nas postaral se, vendar še voriti ne zna slovenski; ali pa kakor po-jšnji veseli jezuitovec Koprivnikar.

— (Iz Tržiča na Gorenjskem) se m poroča: Kozé pri nás še nijso ne hale r zrajati, še zmirom ljudje bolehajo in mro na kozah. Poleg te hude človeške kuge, zče le so se tudi ošpice med otroci tako hudo razširjati, da je le prav malo otrok, ki bi ne imeli te bolezni. — Kozé v Tržiči razsajajo nže od avgusta meseca lamskega leta.

Ljubljanska hranilnica.

V občnem zboru hranilničnega društva 19. t. m. je poročal prvo sednik o računu za preteklo leto 1873, ki dokazuje, da so se vloge za poldrugi milijon pomnožile. — Posojila na nepremakljiva posestva, katerih je sedaj z zaostalimi obrestmi vred čez pet milijonov gld., so se pomnožila za 39.993 gl. 44 kr. Število udeležencev je bilo konec 1873. leta 25.190, in znaša celo ak-tivno premoženje, ki ga hranilnica oskrbuje, 9.833.333 gl. 71 kr. Čistega dohodka leta 1873 je 30.102 gl. 86 kr. Uzrokov, da nij ečii, je mnogo: doplačati namreč je moralá hranilnica dohodninski davek od parciál-hipotekarnih nakaznic, ki so prej njene bile, prejemala je prvega polleta 1873 le 5% obresti, akoravno je vlagatelj obrestno mero za 1/2% povikšala; enako so 3 milijoni v obligacijah le 5% nesli; tudi od istih blizu 400.000 gld., ki jih je za novo realko porabila, so hranilnici obresti odšle. — Klubu temu se mora gospodarjenje premoženja v preteklem letu dobrega nasledka imenovati, ako se preudari, koliko so drugi enaki zavodi pod lansko denarno krizo trpeli, katera kriza pa ljubljanske hranilnice čisto nič zadelá nij.

Uže v prejšnji seji je dovolilo hranilnično društvo 6000 gold. za 6 štipendij v korist učencem višje in nižje realke. Dalje dovoli v današnji seji, da se leta 1874 izplača 6450 gl. za dobrotljive in občnokoristne namene, in sicer:

Ljubljanske siromašnice . . .	2500 gl.
Za razdeljenje obleke otrokom v ljublj. čitalnici . . .	50 „
Oskrbovalnici malih otrok za bo- žične praznike . . .	50 „
V podporo ubogim učencem na ljubljanske gimnaziji . . .	200 „
„ kranjske . . .	100 „
„ v Novem mestu „ . . .	200 „
„ v Kočevji „ . . .	100 „
„ ubogim učencem ljubljanske realke . . .	200 „
„ ubogim učencem učiteljske izobražnice v Ljubljani . . .	100 „
Za druge mestne ljudske šole . . .	150 „
Za mestne glavne šole pri sv. Jakubu v Ljubljani . . .	150 „
Za učilne pomočke ljudskim šolam na Kranjskem:	
a) „narodni šoli“ . . .	100 „
b) „Schulpfennig-“ . . .	100 „
Za razdeljenje učilnih pomočkov ubogim dekletom ljubljanske nunske šole . . .	300 „

Ubogim dekletom nunske šole v Loku	100 gl.
Evangeljske šole	200 "
Za zdržanje oskrbovalnice malih otrok	200 "
Za zidanje cerkve v Železnikih	200 "
Za nemško gledališčno podporo za leta 1873/74	300 "
Za glasbeno šolo filharmoničnemu društvu	100 "
Društvu za podporo in oskrbovanje bolnih	100 "
Za blagajnico požarne straže	200 "
Za Elizabetino otroško bolnico	200 "
Za podporo iz civilne bolnice izpuščenih ozdravelih	200 "
Za graške kranjske uboge študente	150 "
Za tukajšnje delavsko bolnišnico in invalidno kaso	100 "
Za podporno društvo pisarjev	100 "

Iz tega je razvidno močno stanje tega zavoda in tudi, da je oskrbovalstvo mnogo storilo za dobrodelne namene, kar zasluži občno priznanje.

Poslano.*)

Val. Kumarju, učitelju na c. kr. vadnici v Gorici!

31. p. m. zapisali smo podpisani v čitalnične knjige pravično željo, da bi slavni odbor ne vabil več neudov k plesom; kajti videli smo baš tega dne, da niso mogli vsi čitalnični udje plesati, ker je pomanjkovalo plesalek.

To pa Vam gospodine Kumar valjda nij dišalo; kajti koj vzamete peró, ter napišete nekoliko bolj spodej: "Znabiti bi bilo želati tudi lepšega vedenja pri nekem gospodinu, ki se tu gori križa!" — K tej opombi pritrdilo Vam je tudi nekaj z Vami enakomislečih gospodov: a menda so se bali (ali ka-li?) podpisati svojih priimkov; kajti upali so si jedva podpisati svoja krstna imena "Blaž", "Tone", "Jože"! —

Premda moramo Vam in Vašim enakomislečim prijateljem v hce povedati, da se nas, ki smo zgornjo željo izrazili, nikedo nij "slabo" vel, ipak moramo Vam reči, da vemo uže dobro, kamo pes taco moli; vsaj to je vidno iz naslednjih vrstic, katere ste Vi gospodin Kumar v "lepeji slovenščini" na novo v čitalnične bukve napisali: "Upam, da pridenete tudi Vi pripodpisani: (Blaž, Tone, Jože, naime) priimke, ker, ako ne, bilo bi slavnega odbora prositi, ne da bi take v čitalnico sprejemal, ampak jim cajnico kupiti blagovili z lesenim konjičkom in ogriznenim jabelkom noter, ter ne v čitalnico, temveč kam drugam iti nasvetoval. Ne zamerite gospodje Blaži, Joži itd."

Tine Kumar m./p. Kaj pa mislite, gospodin "Tine", da se šalite tako z nami? Nemojte pozabiti, da nemate z otroci opravila, ampak z odrasčenimi ljudmi, kateri se Vas ne vstrašijo in tudi Vaše mogočne brade ne! Podpisanih nekateri smo bili uže vojaki in kot takim ne treba nam več "lesenih konjičkov itd." — Taki se dajo "otrokom", a ne nam. Mi smo bili postavno od slavnega odbora čitalničnega za ude sprejeti in smemo se menda kot taki tudi pritoževati itd.! — V prihodnje pa Vam svetujemo, da ne mažete čitalničnih knjig s takimi "otročarjami", saj ste menda sedmo leto uže prestopili! —

V Gorici 18. februarja 1874.

Nekateri udje goriške čitalnice.

*) Na prošnjo več naročnikom tiskamo to poslanico, a odgovornost odbijamo. Uredu.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstna zdravilna hrana Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni; namreč bolezni v želodci, v žilcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadihu, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko,

ladatelj in za ureništvo odgovoren: Ivan Semen.

nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, navál krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, scalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom kljubovale.

Spričevalo št. 73.621.

Na Dunaji, 1. februarja 1871.
Neskončna hvaležnost do Vas mi daje povod, Vam te vrstice pisati. Bil sem skozi štiri mesece od strašne nadihe trpinčen; nikdo mi nij mogel olajšanja dati, dokler nijsem na svet prijatelja Vaše izvrstne Revalesscière vzel, ki me je od tega zlega temeljito ozdravila.

Spričevalo št. 65.715.

Paris, 11. aprila 1866.
Moj gospod! Moja hči, ki je izredno trpela, nij mogla prebavljati niti spati; nespečnost, slabost in nervozna razburjenost jo je prevladovala. Ona se nahaja celo dobro po čokoladi Revalesscière, ki jo je popolnem ozdravila, ima dober tek, dobro prebavljivost, pomirjene živce, zdravo spanje in trdno meso ter je zopet dobre volje.

H. de Montlouis.

Spričevalo št. 73.800.

Mohač, 20. decembra 1871.
Tri mesece sem Vašo slavnoznano "Revalesscière" užival in po tem od večletne zlate žile ozdravel, ter sem to izvrstno sredstvo enemu svojih prijateljev v rabo pripočil. Prosim torej, da blagovolite takoj poslati 2 funtno škatlico za mojega prijatelja pod mojim Vam že znanim napisom po poštne podvzeti.

Z vsem spoštovanjem

Jož. Ulllein stavitelj.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Denašnjemu listu je pridejana inseratna priloga "Cienik pravoga i frižkoga semena" od G. Popovića.

Opomenica.

Konkurzi: Pri dalmatinskem namestništvu mesto koncipista in praktika za adj. 500 gld. do konca t. m. pri c. kr. namestniškem predsedništvu v Zadru. — Mesto zdravnik za občine vipavskega davk. okraja, z letnini 300 gold. do 13. marca t. l. pri okr. glavarstvu v Postojni.

Tuji.

19. februarja:

Evropa: Kanders iz Dunaja.
Pri **Elefantu:** Altman iz Dunaja. — Lorenzetto iz Pul. — Sattner iz Celja. — Podlipnik iz Pliberka. — Znidarski iz Prema. — Jorko iz Maribora. — Fleischmann iz Dunaja. — Baronin Codelli iz Pul. — Dubsky iz Maribora. — Svetic iz Litije. — Bauer, Schotten iz Matenje vasi. — pl. Slavik iz Kamnika.
Pri **Maliču:** Herzl iz Dunaja. — Kann iz Hamburga. — Bertič iz Zadra. — Kölnner iz Leipziga. — All, Suhonet iz Dunaja. — Htein iz Prage. — Prele iz Otočaca. — Popović iz Otočaca.
Pri **Zamorcu:** Pokorni iz Beljaka. — Schiler iz Kamne gorice.

Dunajska borza 20. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld. 90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 45 "
1860 drž. posojilo	104 " 25 "
Akcije narodne banke	980 " — "
Kreditne akcije	241 " 50 "
London	111 " 80 "
Napol.	8 " 90 1/2 "
C. k. cekini	— " — "
Srebro	105 " 50 "

Nepresegljiva

francoska (marzéljska) galerta, najbolje, najcenejše in priprostejše sredstvo za čistenje in zboljšanje vina.

Najsijajnejši vseh se garantira, ima na prodaj **J. A. Hartmann v Ljubljani**, dunajska cesta, Grumnikova hiša, prvo nadstropje, ali pri tleh kupčija **Pohl in Supan**, ali **Wathen** pri Virantu. (28—4)

Pravi Wilhelmov

antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi. (Čisti krv zoper protin in revmatizem) je kot

zimsko zdravljenje

edino gotovo zdravilno krv čisteče sredstvo,

ker je od prvih medicinskih avtoritet „Evrope“

z najboljšim uspehom upotrebljavano bilo. Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po notranjem upotrebljevanji vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih, trdovratnih bolezni, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spuščajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zagnjetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatanci, silnem bolenji po čutnicah, kitah in udih, potem pri tisanji v želodcu, vetrovih, zaporu, scavnih nadlogah, močnenji, moškem oslabiljenji, toku pri ženah itd.

Bolezni, kakor bramoji, žlezni otek, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladče sredstvo, ki raztopi in žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se terjane zastoj dopošilja, spričujejo resničnost zgorej uvaženih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto priznavalnih pisem:

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Bottusani, v Moldavi, 25. marca 1873.
Dvakrat sem že od tretje roke Vašega slovitega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi prinesli in ker je ta pri mojih prijateljih jako ugoden uspeh imel, obračam se sedaj naravnost do Vas s prošnjo, da mi takoj pošljete deset zavitkov, za katere sledi znesek 10 gld. v prilogi. S spoštovanjem udani

Ludvik pl. Mdzykl, c. k. avst. oger. vicekonzul.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen!

Hollenstein, 31. marca 1873.
Sprejmite mojo najtoplejšo in priskrbenjšo zahvalo za naglo poslanje Vašega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi.

Jaz sem ga večidel sam porabil, nekaj tudi svojim prijateljem in znanem dal.

Vsi tisti, ki rabijo Vaš Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi, so me prosili in mi naročili, naj Vam, njih izboljšanje naznanim, in Vam najlepšo hvalo izrečem. Posebno pri meni kaže uživanje Vašega čaja veselje uspeh; moja protinska bolezen je kljubovala do sedaj vsakemu zdravljenju skozi blizu 28 let, po vednem uživanji 8 zavitkov Vašega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi je moja bolezen izginila.

Ker vidim, da bi bilo zdaj dobro in zdravilno uživati dalje Vaš Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi, prosim uljudno poslati mi zopet dvanajst zavitkov Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi, za katerega znesek pridenem. Z vsem spoštovanjem hvaležni

Jan. Unterleutner, posestnik.

Gosp. Francu Wilhelmu, lekar v Neunkirchen! M. Schönberg, 5. maja 1873.

Prosim Vas, pošljite mi zopet blagovoljno po poštne povzeti 2 ducenta zavitkov Vašega izvrstnega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi. S posebnim spoštovanjem Vašej blagorodnosti udani

J. pl. Fröhlich, oberst v penziji.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih po časniki navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Mariboru pri Alois Quandestu; v Celji Baumbachovi lekarni, Rauscherjevi lekarni, pri Karl Krisperju; v Lenci na Štaj. pri L. Müllerju, lek.; v Mozirji pri Tribuču; v Varaždinu pri dr. A. Halterju, lek.; v Slov. Gradcu pri J. Kalligaritschu, lek.; v Ljubljani P. Lassnik.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.